

UNITÁRIUS

ÉRTESÍTŐ

EGYKOR ÉS MOST.

A „*Néptanítók Lapja*“ az újesztendővel 70-ik évfolyamába lépett. Ezt az alkalmat felhasználjuk arra, hogy a magyar tanítóság népszerű heti lapját a magunk részéről is elismerő szeretettel köszöntjük s kívánjunk Isten után a derék gárdának, mely körüle csoportosul, érdemes multjához a jelen küzdelmei által előkészített áldásos jövőndőt.

Az első évtized alatt, a mult század hetvenes éveinek derekán kezdtem én is iskolába járni Ujtordában, ahol a Bethlen Gábor hajduinak bástyákkal körülvett ősi temploma mellett madárfészek gyanánt húzódott meg egy-két felekezeti tanterem, a jó öreg Csákány bácsi tanítói lakásával együtt. A tágas udvar szintúgy hivogatta a zsi-bongó gyermekereget, hogy az órák közötti szünetet egészséges játékkal töltsse ki a maga kedve szerint, a nagyobb fiúk vezetése mellett.

Mert ők mindenben elől jártak. A betűvetés mesterségére is ők tanítottak. Nekem *Lengyel* János írta elő szép, szabályosan dült vonalakkal az első gyakorlatokat és én utána másztam tintás ujjaimmal, ahogy lehetett, de azzal a kinos tudattal, hogy lehetetlenre vállalkoztam.

Az olvasás művészete is körülbelül ebben a keretben mozgott az *ábéab* szanszkrit melódiáját utánózva. A versmondás meg éppen szajkómódra történt, kivált ha a kor szellemében a földrajzi tájak és történelmi események ékes rimekbe szedve gördültek át és peregtek le a kis nebuló ajakán.

A számtannál meg a logarlécet az ugynevezett *plága* képviselte, kiválóan alkalmas lévén a négy alapművelet rejtjelmeinek elsajátítására.

Templomba is jártunk. Buzgón énekeltünk.

S nekem is. a kis unitárius tanító csemetének, az volt a kedvenc énekem, amit ma egész Erdélyország velünk együtt keserűen zokog: „*Szűkölködünk nagy mértékben...*“

A sportot egy-egy májusi kirándulás helyettesítette a közeli berek buksi füzei és vadvirágos patak partja mentén. Ez volt az igazi szabadság, amely később a suhanc korszakban a Túri Kő és a Tordahasadék legendás csodáivá magasztosult...

Egykor és most! — Hetven év távlatán visszatekintve, sok minden megváltozott. A mai gyermeknek már nem penitencia az írás-olvasás. A betűk élnek, lélekzetet vesznek, mozognak, táncolnak s a mozgásművészet könnyedségével rajzanak fel a tanító és tanuló lelki szemei előtt. „Kezet fogván két jó barát, megalkotják az öreg H-át“... ma már nemcsak symbolum, mint valaha, hanem élő valóság, mely a *Gyermekből* váltja ki és fejleszti tovább — mintegy észrevétlen — azokat a motívumokat, amelyek a zsenge lélekben eleddig szunnyadoztak. A mai gyermek szeme nemcsak néz, hanem lát is; meglátja és nyomon követi mindennek az okát s még a titkok-titka sem ismeretlen fogalom előtte, mert addig kérdez, addig faggat, amíg mindennek a nyitját meglesi.

Egykor és most! — Báró Eötvös József, — a népoktatás nagy minisztere, — aki 70 évvel ezelőtt szárnyára bocsátotta a maga szellemi szülöttjét, halhatatlan lelkében s haló poraiban is boldog lehet, hogy Nemzetének örökségül hagyhatta ezt a talizmánt, mely a népek zajgó tengerében egyre biztosabban erősíti és őrzi a magyar Gyermek elidegeníthetetlen jogát, az ősi nyelv

szentségét s a hazafias érzésnek vallásos ihlettől izzó, megváltó szerelmét.

Ezekben él, s éljen közöttünk e Hon határai között a nagy alapító dicső szelleme minden időben.
Józan Miklós.

Hóvirág.

Kikelet csengője.

Tavaszi-Tündér még az álmodó rétek alatt, az alvó föld alatt szánkázik fehér bundában, de bundája szélén kikandikál fehér zsebkendőcskéje, amellyel nekünk integet, felénk lobogtatja, — vagy hidegtől könnyes szemeit törülgeti vele. Halványzöld szegélyű Hóvirág-zsebkendő.

Fagyos föld szívéből csókolta fel fényajkával az első napsugár. Hóvirág. Hitvirág.

Mert akkor nyílik, amikor a többi virágok még nem mernek élni. Amikor nehéz sors virágnak lenni, — akkor bontogatja fehér fejét. Amikor az erős, nagy, színes virágok még sehol nincsenek, — még rémülten rejtőznek a föld alatt, amikor a Halál az ur még a föld felett, akkor lép fel bátran, ragyogva a földre, mint a vértanu a vérpadra, a leggyöngébb a virágok között: a Hóvirág a leggyöngébb, mégis a legbátrabb, a legerősebb Hitvirág!

Igy jött a földre az a Lélek-hóvirág is, az Égi Hóvirág: Jézus!

A földi Hóvirág szép arca egy kicsit elsápad, elfehérül, amikor felnyíló szemébe borzong ez a mai hideg-rideg világunk a siralmas fagyos, szívtelenül merev, jeges föld a Halál Völgye, de aztán megerősíti magát. Halvány csengettyű ajaka beszélni kezd sugárzó fehérsége hangján. Mint egy Tulvilágról érkezett üzenet, fehér zengő szóval téríti vissza a Hit Mennyországára felé, — a Kétségbeesés Poklába tévedt szívünket. Emberek! Engem a gyenge virágot nézzetek a Halál öléből nyílt fel az életem.

Hóvirág. Mint annak a Láthatatlan Léleknek lehellete, Aki nemcsak a felhők felett, hanem a föld alatt is Ur, mint a Jóság lelkének fehér lehellete, sugalmazza, éneklé, hirdeti: Emberek, ne féljetek nincs örök halál. Él mindenütt a Szeretet elindult már a földetekre a Tavasz; én az Isten első, tavaszi lélekzete vagyok emberek, higgyjetek!

Igy beszélt Ő is az Örök Tavaszról, mely a földi élet tele után nyílik a hívő lelkeknek Isten Országában. Ezt hozta hírül nekünk Jézus: az Égi Hóvirág.

Isten áldjon meg szép, szelid Hóvirág. Nyílik már szívünkben a párod, a hívő Hitvirág. Boldogan lélekezik fel lelkünk, mert látunk szemeink. Hiszünk, hiszünk, — hinni tud életünk, mert megjöttél égi üzenet: Kikelet csengettyűje szép, fehér Hóvirág.

Hódmezővásárhely, 1937. február hó.

Biró Lajos
unitárius lelkész.

ISTEN ELŐTT

„Isten szava“.

(Thomas à Kempis, 1379=1471.)

Boldog az a lélek, amely hallja az Urnak beszédét a szent magányban és vigasztalásnak ígéjét meríti az Ő szájából.

Boldog az a fül, amely örömmel fogadja az isteni sugallat kijelentéseit és elfordul e világ külső csábjaitól.

Boldog az a fül — igazán boldog —, amely nem indul a szirén-hangok után; hanem arra figyel, amit az Igazság — bent a lélek mélyén — szüntelen mond neki.

Boldog az a szem, amelyet nem kápráztatnak el a múltó dolgok árnyai, hanem azokra figyel, amik örökkévalók.

Boldogok azok, akik befelé tekintenek, és nap-nap után abban gyakorolják magukat, hogy megértsék Istennek titkait.

Boldogok azok, akik ébren, alva, járva, mindig és mindenütt Istenre gondolnak, s érte minden hiú dicsőségről készek lemondani.

Gondold meg mindezeket, óh én Lelkem, és zárkózz el a nagyvilág elől, hogy a te Uradnak, Istenednek szava fölcsendüljön a saját kebeledben...

P. b.

KRÓNIKA

Téli konferenciánk.

Az unitárius konferenciás tábor az idei év elején is megtartotta három napos immár negyedik téli konferenciáját. Az idei évben általános jelleggel először január 7—9 napjain gyűltek egybe hiveink közül azok, akik az egyházi életben részt szoktak venni, hogy a család és az ifjúság problémáival foglalkozzanak. Január 7-én Sz. Weres Jolán író, a „Családi kör“ folyóirat belső munkatársa tartott érdekes, a szívhez és az értelemhez

egyaránt szóló szabad előadást a család mai helyzetéről s utánna dr. Ujlaki Géza ügyvéd a „Családvédelem“ szerkesztője ismertette teljes jogi tudással és vallásos lélekkel a családalapítás alapvető motivumait, hogy a család békéje idővel fel ne boruljon s a frigykötés lélekben is egy életre biztosítva legyen.

Másnap Kereki Gábor lelkészjelölt a Brassai Sámuel ifjusági egyesület tagjainak nevében ismertette az ifjuság problémáit, hangsúlyozva azt, hogy a legfőbb óhaj az idősebb nemzedékkel való együttműködés.

Harmad napon Simonyi Györgyi tanítónő a Percelné Kozma Flóra leányegyesület tagjainak nevében ismertette az unitárius leányok problémáit. Mind a négy előadó arra törekedett, hogy a kérdést, amiről előadást tartott, teljes őszinteséggel, a mai kornak szellemében ismertesse, de mindig a keresztény és nemzeti szempontot tekintetbe véve. Előadásaink ép úgy, mint az azt követő viták meggyőzték a hallgatóságot arról, hogy nem hiába áldozták fel idejüket, mert lélekben meggazdagodva távozott a konferenciáról minden ember és mindenkit arra készítették az ott hallottak, hogy önmaga is gondolkodóba essék a kérdések és az ott elhangzott előadások és viták felett. Ki kell emelnem Bardócz Vilmos elnöknek a Brassai Sámuel ifjusági egyesület nevében, vitéz dr. Nyiredy Gézánénak és Simonyi Sándornénak az unitárius anyák nevében és Berei Máriának a leányegyesület nevében tett nyilatkozatait. Nem kevesebbé jártul hozzá ehhez a magas nivóhoz az az egyházi megbecsülés, amely abban nyilvánult meg, hogy a konferenciát nagy tapintattal és teljes lélekkel vezető vitéz dr. Nyiredy Géza titkár mellett, mint lelkész-elnök mind a három nap elejétől végig részt vett és felszólalásaival a nivó emeléséhez hozzájárult Józán Miklós püspöki vikárius. Ő kivüle a vezetőség részéről résztvettek még a püspöki vikárius neje, a házigazda: dr. Csiki Gábor missziói lelkész és neje, Kelemen Béla gondnok s a keblitanács néhány tagja. A bevezető áhitatokat Ujvári László, Hollósy Filep Klára és Weres Ákos tartották egyéniségükhöz hiven, de mindig hiven a bibliához és a krisztusi alaphoz. Az áhitat énekeit Nagy Sándor kísérte harmoniumon. A harmadik napon teaestélyt tartottunk, amelyen hatvanötven vettek részt s oly jól érezték magukat, hogy az asztalbontás tíz óra felé indult meg. A teaestélyen a háziasszonyi tisztet vitéz dr. Nyiredy Gézáné töltötte be a kedves leánysereg segítségével.

Vasárnap hálaadó istentiszteletet tartott a konferenciás tábor. Imádkozott Gálna Sándor lelkész kérve Isten segítségét a konferenciás tábor munkájára. Prédikált Ferencz József missziói lelkész helyettes, például állítva a hallgatóság elé Jeremiás prófétának a nehéz időkben való tiszta látását, megemlékezett a konferenciáról, a Szentábrahám pihenőről és az unitárius nemzetközi vasárnapról, végezetül felolvasta Hall Alfrédnek az oxfordi unitárius világkongresszus elnökének a világ 20 millió unitáriusaihoz szóló levelét, amelyet e napon minden unitárius templomban felolvastak.

Amint említettem már azok, akik érdeklődnek

egyházunk ügyei iránt, megtöltötték mindennap az ifjusági termet és vasárnap a templomot. De sokan voltak úgy a hivatalosak, mint a hivek közül és pedig mindenféle korba levők között, akik még mindig nem akarnak tudomást venni arról, hogy itt a tizenkettedik óra s ha nem tudunk összetartani, ha tovább folytatjuk a „nem törődöm“, „nem az én dolgom“ és „nem érek rá“ mindent sorvasztó felfogást, akkor veszélyeztetjük az unitarizmust és vele — mert ez összefügg — a székeleyt.

Anyaföldünkön hatalmas elnyomatás óriási áldozatokra készíti atyánkfiait és itt, ahol szabadon fejlődhetik egyházunk, még egy-két órát se tudunk áldozni ügyünk előbbrevitelére? Pedig a konferencián megjelentek arról is meggyőződhetek, hogy a fiuk szívét az atyákhoz vezette az Isten és a leányokét az anyákhoz és viszont. Akik a konferencián résztvettek érezhették, hogy jó munkát végeztek, de akik nem jöttek el sok kellemes és lélekemelő órától fosztották meg saját magukat azzal a tudattal, hogy Istennel szemben kötelezettséget mulasztottak.

A teaestélyen a további munka pilléreit is igyekeztünk lefektetni. Elhatároztuk, hogy március hónapban a Brassai Sámuel ifjusági egyesület, a Kozma Flóra leányegyesület és az aranyosrákosi Székely Sándor énekkar egyesület együttes műsorral vallásos és hazafias estélyt rendez az egyesületek tagjainak a Szentábrahám pihenőn tartandó nyári konferencián való részvételi díja fedezése javára. Igyekeztünk ennek az estélynek teljesen erdélyi jelleget adni, amennyire erőnktől kitelik. Már előbbi elhatározás az, hogy pünkösöd előtt a férfiak részére áhitat napot tartunk a Szentábrahám pihenőn és a tavasz kezdetekor munkatábor segítségével óhajjuk megoldani telkünk rendezését, fákkal való beültetését. Kelemen Béla gondnok részéről az a gondolat merült fel a konferencián, hogy minden hónapban legyen egy (de csak egy) unitárius nap. Az erők egyesítése már régi terve dr. Bárány Daniel Gábor gondnoknak és valószínű, hogy az említett két gondnok — akik fáradhatatlanok az unitárius lelki élet fejlesztésében — meg fogják a mostani — erre alkalmasabb időben — ezt a fontos kérdést közismert tapintatukkal oldani, mert az erők egyesítésén alapszik a sikeres munka végeztetése. Szükség van a különálló egyesületekre, de egy irányban kell dolgoznunk, egymás mellett, nem akadályozva egymás érdekeit, és nem fárasztani ki azokat, akik tudomást vesznek az egyházi életről. Végül meg kell említenem, hogy június végén a nyári konferencián, a téli konferencián felmerült kérdésekkel és vallásunkkal és a munkával, mint a keresztényeszmé alapjával fogunk foglalkozni. Ezért jó szolgálatot fog tenni ha — amint tervezve van — a téli konferencián elhangzott beszédek megfogják jelenni nyomtatásban. A nyári konferenciára kiinduló pontok az abban foglaltak lesznek. A nyári konferenciát követni fogja a gyermekek nyaraltatása, hogy egy kis erdélyi levegőn testben, lélekben megerősödhessenek. Utánna hiveink is eltölthetnek a telepen egy-két csendes hetet.

Azzal végzem soraimat a mit derék cserkészeink használnak jelszónak:
Légy résen! Jó munkát!

U. L.

IFJÚSÁG

Hü és önérzetes unitárius ifjuságot!

(Felszólalás az unitárius konferencián.)

Engedjétek meg testvéreim, hogy arra a gondolatra térjek vissza, amelyet ezidei konferenciánkról, mint a legdrágább kincset vittem haza. „Csak az a férfi nőüljön, akinek van hite“. Ujlaki testvérünk mondotta ezt a megkapó, mélyértelmű gondolatot. Ebben a megállapításban találtam meg egész eddigi életem boldogságát. Mit is várhat a nő egy olyan férfiútól, akinek nincs hite? Önzést, üres, lelki élet nélküli életet. Akinek hite van, bármilyen nehéz megpróbáltatások is érik, úgy áll az élet viharában, mint egy kőszikla, melyre sziklaszilárdan lehet építeni. Egy fiatal leánynak, akinek talán még nincsenek kiforrott eszméi és gondolatai, szüksége van ilyen támaszra.

Ki az, aki beleplántálja a növekedő, serdülő ifju lelkébe a hitet? Ki lehetne más, mint az édes anya. Boldogok azok a fiatalok, akik ezt a drága kincset kapták a szülői háztól ajándéknak. Ezt a kincset senki el nem veheti tőlük, s ez az ő életükben olyan gyümölcsöt terem, mely egész létüket csak boldogsággal töltheti el. „Ne feledd fiam, hogy unitárius és székely vagy“. Hányszor csendült gyermekkoromban ez az anyai intelem fülembe, amelyet édes anyám az ő nagyanyjától hallott először, s melyet így szeretnék magam is átadni gyermekeimnek, hogy ők is jól emlékeztekbe vésve, tovább adhassák unokáinknak.

Ez a régi kedves gyermekkori emlék talán csak emlék maradt volna csupán, ha házasságunk nem lett volna tiszta unitárius házasság. Hogy ez milyen nagy kincset jelent, azt csak az tudja igazán megérteni, aki ezt a kincset a jó Istentől ajándékba kapta. Azért arra kérlek benneteket, törekedjétek mindnyájan erre, hogy ez a kincs a ti birtokotokba jusson. Amikor a mi szívünkhöz nőtt, nekünk annyira sokat adó Unitárius Értesítőnket olvassuk, akkor a figyelmes olvasónak felötlik egy szerény kis rovat, mely híreket közöl. „Tiszta unitárius házasság“ a címe. Itt olvashatjuk, ha két unitárius fiatal egymásra talál a házasságban.

Ugyszintén szívünket jóleső melegséggel tölti el, ha azt látjuk, hogy egy ilyen házasságból egy kis unitárius emberbimbó fakadását vesszük

hirül. Ezek a mi legnagyobb ígéreteink. Azt kívánom, hogy minden unitárius ifju és leány neve ide, ebbe a kis rovatba legyen beleörökitve. Hogy ez megtörténhessék, jól tudom, a mai fiataloknak valóságos hőskökké kell válniuk. Egyházunk harcosai, hőseivé!

Nagyon-nagy erőssége az egyházaknak a tisztán egy vallású házasság. Ezt látták meg más felekezetek is és ezt a példát vessük mi is szívünkbe. Semmi egyéb nem kell hozzá, mint a feltétlen, sziklaszilárd hit. Mindnyájunknak jogában áll, annyira szeretni hitünket, hogy azt kívánjuk lelkünk legforróbb kívánságával, hogy aki legközelebb áll szívünkhöz, t. i. élettársunk és leendő gyermekeink *ugyanabban a hitben éljenek és nevelődjenek, mely szívünknek legdrágább kincse*. Legyünk fanatikus harcosai hitünknek. S a szeretet legyen legfőbb fegyverünk. Ha ezt tartjuk szem előtt, *győzni fogunk!*

Sokszor hallom ezt a megállapítást vegyes házasságok kötésénél: „Legyen a fiam unitárius utánam és a leányom katolikus, vagy református az édes anyja után. Így volt eddig is szokás családunkban“ — mondják. Mint jó unitárius erényt emlegetik ezt. Ma már csak a balgák tarthatják ezt erénynek, a sok szomorú tapasztalat után. Nagy családi áldást rejt magában az a tény, ha az egész család együtt mehet a templomba, s együtt dicsérhetik az Urat. Együtt hallgathatja a szent ígéretet, s lelkükben megerősödve távozhatnak az Ur hajlékából. Kimondhatatlan nagy erősség van ebben! Van olyan szülő, aki talán más egyház kötelékébe tartozik, s a gyermeke lelkén és hitén keresztül érzi meg talán csak öregségére, hogy az ő szívéhez is a mi tiszta, páratlanul szép hitünk áll legközelebb. Ezért fogjunk össze mindnyájan *és neveljünk egy olyan önérzetes unitárius ifjuságot, amely egyházához az élet minden körülményei között hü marad*. Erősítsük egymást ebben a törekvésben, mert aki ezt nem teszi, az nem ragaszkodik eléggé egyházához és annak nincs elég nagy, erős hite.

Vessük szívünkbe Dávid Ferenc feledhetetlen mondását, mely ott ragyog márványba vésve első fővárosi székházunk falán: „A hit Isten ajándéka“.

Ha szétnézünk soraink között, akkor látjuk, hogy vannak olyanok, akiket felnőtt férfikorban kapcsolt Dávid Ferenc nagy vezéralakja a mi táborunkhoz. S elmondhatom, mint élettapasztalatot, hogy aki *hittel*, igaz meggyőződésből jön hozzánk, azoktól mi, született unitáriusok csak példát vehetünk. Ha mi eddigi életünkben nem akadtunk volna ilyen igaz felemelő példára, akkor a mi lelkünkben sem lángolna olyan kitartóan a mi hitünk

Ez a hit hiányzott eddig a mi ifjuságunkból. Csak társadalmi szervezkedést akartak, összeköttetéseket kerestek, s azt hitték, hogy mindez ér valamit hit nélkül. A hitet száműzték a fellegekbe, s ábrándnak, üres beszédnek tartották, ha valaki ezzel a kérdéssel foglalkozott. Szerintük ez nem tartozott a való élethez. Nem vették észre, hogy ezen alapul egész életünk. Évekig vártam arra, hogy a fiatalok közül valaki megértse az Evangéliumot, az örömhívet. Most, a karácsonyfa ünnepélyen tárult fel először előttem, hogy a mi ifjaink lelkébe karácsonyi béke és hit költözött. Egy, egyetlen egy ifju lélek, aki tele van hittel és bizalommal, elég volt ahhoz, hogy új irányt szabjon a lelkeknek. Tegnap is hallottuk ennek az ifjunak önérzetes, igaz hitből fakadó szavait és így hiszem magam is, hogy a mi ifjuságunk elindult azon az úton, melyen neki haladnia kell. Hiszen eddig hályog volt szemükön, hogy olyan lelkeket taszítottak el maguktól, amelyeket csak a vakok nem láthatnak világító fáklyának.

Találjuk meg az igaz lelkeket egymás között, s ha reáakadtunk egy-egy ilyen drága igazgyöngyre, fűzzük őket koszorúba és övezzük velük a mi forrón szeretett kis Unitárius Egyházunkat.

Igy adja Isten!

vitéz Nyiredy Gézié.

ERDÉLY

Az unitárius egyház főtanácsi ülése.

Az unitárius egyház legfőbb törvényhozó testülete, az egyházi főtanács december hó 13, 14 és 15 napjain tartotta meg rendes évi gyűlését a tagoknak mindvégig nagy érdeklődése és részvétele mellett. A gyűlés érdekes volt már abból a szempontból is, hogy az egyházkörök és egyházközségek képviselői most választottak újból és 33 új képviselő és 3 újonnan választott főtanácsi tag tett esküt. A főtanács tehát 36 új tagot nyert a jelen gyűlés alkalmából.

A népes főtanács 3 napig tárgyalta a napirenden lévő kérdéseket. Legnevezetesebb tárgy volt természetesen a püspök és az EKT jelentése. A püspöki jelentés gondosan előtárta egy év belmissziói mozgalmát és a külföldi kapcsolatokat, melyet az egyház a szabadelvű gondolkozókkal fenntartott s amelynek a benső vallásosság és egyetemes emberszeretet szempontjából oly nagy jelentősége van. Örömmel állapítottuk meg, hogy bizonyos tekintetben ez az év a kürtzengések esztendeje volt, mert ez évben szentelte fel a főpásztor a brassói és segesvári új templomokat és vett részt a püspök a recsenyédi megújított 100 éves templom és torony emlékünnepeken s azonkívül

még több egyházközséget meglátogatott, melyben valamely nevezetes esemény volt. A nehéz időben az irodalmi munka is folyt. Több munka jelent meg az ismert folyóiratokon kívül. Ezek között legnagyobb jelentőségű Dr. Gál Kelemennek, egyházunk ma legtermékenyebb és leggondosabb, legönzetlenebb egyháztörténelmi kutatójának, Ferencz József püspök és koráról írott hatalmas munkája, amely méltó folytatása az Unitárius Kollegium történetéről írott 2 kötetes nagy munkának. A püspöki jelentést a főtanács nagy figyelemmel hallgatta és köszönettel vette tudomásul.

Ugyancsak jogos érdeklődés kísérte az EKT gondos jelentését, melyet Dr. Mikó Lőrinc egyházi titkár állított össze és adott elő. Ebből a jelentésből megismerjük az egyház egy évi keserves küzdelmét a növekedő nehézségekkel szemben. A Homoródméti térítések, egyházi egyleteink összejöveteleinek akadályozásai stb. olyan sérelmek, amelyekért már számtalanszor panaszkodtunk az illetékes minisztériumban, de ügyünket még mindig nem intézték el kedvezően. Ugyancsak súlyos iskolai sérelmeink vannak. Felekezeti elemi iskoláinkat újabb zaklatások érik s egyik másikat be is zárják. Súlyos sérelem az is, hogy az állam az unitárius lelkészeknek a kongruát oly alacsonyan állapította, amely valóságos katasztrófát jelent lelkészeink megélhetésére vonatkozóan s így egyházi életünkre is. Az EKT jelentése kiterjedt az egyház egész évi működésére, az állammal kapcsolatos és a belső ügyekre. A főtanács elismeréssel vette tudomásul az EKT tanács jelentését.

Nagy érdeklődést váltott ki a jószágfelügyelőség jelentése. Az elmúlt hat esztendőben, mióta Puksa Endre főerdőtanácsos a fia a jószágfelügyelőség elnöke, az egyház gazdasági ügyeiben új tervek, új szempontok érvényesültek, melyek a céltudatos gazdálkodásnak az alapjait megvetették és jövőre is a sikeres gazdálkodásnak az útját megmutatták. A főtanács a jelentést elismeréssel vette tudomásul.

Méltó elismerést vivott ki magának a Nyugdíjbizottság jelentése. Ez az intézmény, Istennek hála, még eddig meg tudott küzdeni mindenféle válsággal. Vaska Dezső hozzáértő előadói közreműködésével a belsőemberi nyugdíjintézet kifogástalan pontossággal és kiváló gazdasági érzéssel van vezetve. A főtanács a Nyugdíjintézet szabályzatán néhány célszerűségi módosítást tett.

A főtanács ezeken kívül a tárgysorozat lényeges pontjait letárgyalta, a kevésbé lényegesekeket levette napirendről, a költségvetéseket, számadásokat, a nevelésügyet és ezzel kapcsolatos kérdéseket elintézte.

A főtanácsnak igazi osztatlan örömet okozott Dr. Varga Béla főjegyzőnek a főjegyzői székben való megmaradása. Dr. Varga Béla főjegyző ugyanis már korábban a főjegyzői állásról lemondott; vissza akart vonulni teljesen a tudomány és a nevelésügy szolgálatába, azonban a bizalom oly egyhanguan, olyan állandóan, mondhatni követelőleg nyilatkozott meg mellette, hogy az egész főtanács igazi öröme megmaradt a főjegyzői székben. Ezzel a nagy kérdés olyan megoldást nyert,

amely minden oldalon a megelégedés érzésével találkozott.

A főtanács folyamán mint új esperesek esküt tettek: Kovács Lajos, Bálint Ödön és Árkosi Tamás. Az utóbbi közügyigazgatónak is megválasztott.

Felügyelő gondnoki állásukban megerősítettek Dr. Pálffy Ferenc és Dr. Fazakas Miklós. Az EKT tagjainak megválasztottak: Dr. Szent-Iványi Gábor, Kelemen Lajos, Br. Petrichevich Horváth Arthur, Dr. Fekete Gyula, Vaska Dezső, id. Dr. Mikó Imre, Dr. Elekes Domokos, Benczédi Pál, Ütő Lajos, Dr. Gál Miklós, Pál Dénes, Árkosi Tamás, Bálint Ödön, Dr. Fazakas Miklós, Máthé Zsigmond.

A jogügyi bizottság tagjaivá választottak: Adorján Géza és ifj. Dr. Mikó Imre. Nevelésügyi bizottsági tagnak: Márkos Albert. Kolozsvári kollégiumi igazgatónak megválasztott újból Gálffy Zsigmond; a főtanácsi fegyelmi bíróságba rendes tagnak választott Kovács Lajos és Szathmáry Gyula, póttagnak Dr. Máthé István, egyházi fegyelmi bíróságba: Gálffy Zsigmond, a II. foku közigazgatási bíróságba világi tagnak Dr. Ferencz József, póttagnak Gálffy Zsigmond. A jószágfelügyelőség elnöke Pataki András lett.

Isten áldása legyen egyházunkon, hogy e nehéz feladatokkal megküzdhessen.

i—l.

HŐSÖK, EMBEREK

Csikszenkirályi
Bors Mihály
1886—1937.

Folyó év január hó 8-án hunyt el váratlanul tragikus módon Bors Mihály szindi földbirtokos, tordaaranyoskőri felügyelőgondnok. Halála mély gyászba borította az unitárius egyházat, már azért is, mert tekintélyes vagyonának általános örökösül az egyházat tette halála előtt pár héttel kelt végrendeletében. A legutóbbi főtanácsi ülésnek bizalmas jellegű értekezletein még ott láttuk, ahol élénk figyelemmel kísérte a tárgyalásokat. Azután eltűnt, végképpen eltűnt szemünk elől mindig siető, sokszor belső nyugtalanságot eláruló délceg alakja, hogy többé ne lássuk soha.

Érdekes és nem mindennapi egyéniség. A nagy megindulások, nagy akarások és elgondolások embere. Ötletek villantak meg agyában, melyek több ízben maradandó alkotásokban öltöttek látható formát. Nyolcvan holdas gyümölcsöse nagykiterjedésű gyümölcsfa oltoványtelepe, rózsák ezreivel ékeskedő „tündéerkertje“

ahogy ő szokta nevezni, vajjon nem útmutatók-e abban a tekintetben, hogy merre fordítsuk figyelmünket népünk megnehezült önfenntartásának, az erdélyi magyar kisebbségi gazdálkodásnak irányításában? Emlékét őrzi a Tordahasadék turista menháza is.

Amikor beszélgetett vele az ember, legalább réám mindig azt a benyomást tette, mintha kérdések és problémák izgatnák, amelyre tett is célzásokat. Ugy képzeltem, hogy lényének csak fele volt velem, a másik valahol egyebütt.

Most már megnyugodott. Legendás egyénisége eltűnt. De lelke nemes részének élnie és gyümölcsöznie kell a hagyatékban, amelyet az egyháznak juttatott.

Legyen csendes a nyugodalma és áldott az emlékezete.

Dr. Varga Béla.

H I R E K

Dr. Rákóczy Imre miniszteri tanácsost bizta meg a miniszterelnök a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésével. Őszinte szívvel osztozunk erdélyi testvérünk magas kitüntetése felett érzett általános örömben s benne kolozsvári kollégiumunk egykori jeles diákját is szeretettel üdvözljük.

Bőjti áhitatokat V. Koháry-utcai templomunkban d. u. 6 órakor fogjuk megtartani az alábbi sorrend szerint: II. 14. Józán Miklós, II. 21. Barabás István, II. 28. Pethő István, III. 7. dr. Csiki Gábor, III. 14. Ferencz József, III. 21. Gálna Sándor. Az áhitatok kezdete minden bőjti vasárnapon délután 6 óra. Tárgya az első korinthusi levél alapján: Hit-Remény-Szeretet. Felbivjünk hűveink figyelmét ezekre az alkalmakra s kérjük, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt ezeken az Istentiszteleti alkalmakon, ahol közös imádsággal készülünk elő a feltámadás ünnepének befogadására.

Dr. Tóth György egyházközségi tb. gondnokunkat, a kuria bíróját a Magyar Jogászegylet egyhangúlag választmányi tagjává választotta a magyar jogéletben kifejtett gazdag irodalmi munkássága elismerésül. E hírről annál nagyobb örömmel adunk értesítést, mert dr. Tóth György jogtudományi irodalmi munkásságának jelentékeny része az unitárius egyház jog területére esik s az unitárius jogtörténetnek ma is szorgalmas kutatója. Szép elismeréséhez őszinte örömmel gratulálunk.

Rádiós Istentiszteletet legközelebb március hó 21-én délelőtt 10 órai kezdettel kapcsolja a magyar rádió. A szolgálatot ez alkalommal Józán Miklós püspöki vikárius végzi. Már jó előre felhívjuk hűveink — szörványaink figyelmét erre az alkalomra.

Ferencz József lelkész beiktatása január hó 24-én történt meg Koháry-utcai templomunkban központi missziói lelkészi állásába. A szép számmal egvbegyűlt hűvek előtt Ferencz József lelkész imádkozott és a Cselekedetek könyve XXI. 22—23. alapján tartotta meg beköszöntő beszédét, melyben az unitárius evangélium öntudatos terjesztésére és az erdélyi és magyarországi unitáriusoknak közös és elválaszthatatlan lelki vonásaira mutatott rá. Józán Miklós püspöki vikárius beiktató beszédében a multat idézve reámutatott néhai Ferencz József püspöknek a budapesti unitárius élet körül végzett szolgálataira, majd pedig a beiktatott lelkészhez fordulva arra intette, hogy Isten előtti alázatosságban járva, végezze feladatát s teljesítse kötelességét. Az ünnepély utáni közebeden is szép számban vettek részt hűveink és az érdeklődők.

Duna-Tiszamenti unitárius egyházkörünk rendkívüli gyűlést tartott Budapesten február hó 10-én, melyen tárgyalta a készülő törvénytervezetet Szász Domokos gyulai postafőnök előadásában. A közgyűlést dr. vitéz Kozma György felügyelő gondnok nyitotta meg, Bartók Géza közügyigazgató imádkozott és Biró Lajos köri jegyző felolvasta a mult ülés jegyzőkönyvét. A törvényjavaslatához általánosságban hozzászólt Barabás István lelkész, aki határozati javaslatot terjesztett elő, a tárgyalások elnapolására. Kelemen Béla, dr. Kozma Jenő és dr. báró Daniel Gábor hozzászólásai után a közgyűlés Szász Domokos előadásában tárgyalás alá vette a tervezetet s azon több lényeges és számos apróbb módosítást javasolva terjesztette fel az Igazgató Tanácshoz, mely azt további előkészítésre és az egyházközségi és egyházköri javaslatok bedolgozására kiadta a törvényelőkészítő bizottságnak.

Igazgató Tanácsunk ugyanaznap délután tartott gyűlésében tudomásul vette a jelentéseket, letárgyalta a tárgysorozatot s elhatározta, hogy a katonai egyének áttérésére vonatkozó sérelmes rendelkezéssel kapcsolatosan felterjesztéssel él az illetékes minisztériumhoz. A gyűlés, melyen dr. Mikó Ferenc főgondnokhelyettes elnökölt örömmel vette tudomásul, hogy dunapataji leányegyházközségünk gyülekezeti terme építésére, pestszentlőrinci leányegyházközségünk pedig harang beszerzésére gyűjtést kíván indítani s részükre az engedélyt megadta.

Dávid Ferenc Egyletünk febr. 11-én megtartott vallásos és hazafias estélyén szinte hódmezővásárhelyi vándorgyűlést tartottunk Budapesten, ahol imádkozott Biró Lajos vásárhelyi lelkész és előadást tartott dr. vitéz Kozma György vásárhelyi és egyházköri felügyelő gondnok. Reméljük, hogy értékes és szép előadását legközelebb nyomtatásban is olvashatjuk. Szentgericzei Jakab Irén énekművész Gálna Sándor lelkész zenetanár orgonakiséretével és Dénes Etelka szavalóművész szép művészi számaikkal gyönyörködtettek. Dr. báró Daniel Gábor megnyitója és Józán Miklós zárszava megkapóan vezette be és fejezte be estélyünket. A gyülekezeti teremben az estély után presbiter és egyházi tanácsos afiai közül mintegy negyvenen a barátságos fehér asztal mellett is órákat töltöttek együtt

s különösen jól esett, hogy alkalom adódott vidéki testvéreinkkel való beszélgetésre, sajnáljuk azonban, hogy a kétnapos unitárius találkozókon a fiatalabb harminctév körűli nemzedéket alig láttuk képviselve. A vacsora elkészítésének irányításáért Szilágyiné Incze Mária testvérünknek tartozunk hálás köszönettel.

Diákvacsora-akció. Unitárius Nőszövetségünk az 1936-ik évben újra megkezdte szűkebb keretek között diákvacsora-akcióját. Hetenként egyszer keddi napokon terítünk 18—20 diák részére a Misszió Házban. Természetbeni vacsorát kaptunk 2 alkalommal az Unitárius Nők Szövetségétől, két estére özv. Ráduly Jánosnétól, egy-egy estére készítettek vacsorát Buzogány Anna, dr. Csiki Gáborné, vitéz Nviredy Gézané, 3 kg. babot adományozott Péter Jánosné.

Pénzbeli adományok érkeztek: Józán Miklósné, báró Daniel Gábor, dr. Mikó Ferencné, Péterffy Gyuláné 10—10. Sell Gordon Cambridge 8. Bartha Andorné és Robonvi Piroska 8. Dimény Mózesné 6, Rédiger Károly 5. v. Nviredy Gézané külön gyűjtése 4 P 60 fillér. — Összinté hálával köszönjük a nemesszívű adományozóknak jószágukat. Szeretettel kérjük unitárius testvéreinket, hogy együttérző szívük melegével segítsenek hennünket ezután is munkánkban, melyre a jó Isten áldását kérjük. *vitéz Nviredy Gézané.*

Pálfi Márton emléke. E lap mult évi 10-ik számában felhívtuk olvasóink szives figyelmét néhai Pálfi Márton kolozsvári kiváló tanárunknak nevére teendő alapítványra, amellyel volt nagvemberünk emlékének megbecsülése mellett főképpen pusztulásra ítélt erdélyi véreink szegény tanuló gyermekeinek némi támogatására akarunk lenni. Azt hittük, hogy a nemes cél szolgálatára Csonka-Magyarország minden unitáriusa meghozza a maga meghozható áldozatát annak a nevének kegyeletes megörökítésére, aki fáradságos nagy munkájával és költői ihlettségével talán egy századra újraalkotta mindnyájunknak becses egyházi énekeskönyvünket. Sajnos, e reményünk az elmúlt hónapok alatt nem teljesedett. Ezért újból kérjük az unitárius hűveket és elhunyt testvérünknek volt tanítványait, hogy a kegyelet és hála megnyilvánulásául, de lelkiismeretünk kielégítésére is az említett jótékony cél szolgálatára adományainkkal hozzuk meg nemes áldozatunkat. Az összegek: „Pálffy Márton emlékalapítvány” megjegyzéssel küldendők, illetőleg fizetendők be a budapesti unitárius egyház pénztárába. A beküldés az említett megjegyzéssel az egyház 30.400 sz. csekkszámra javára a postahivataloknál kapható biankobefizetési lap útján is történhetik. Budapest, 1937. február 1.

Dimény Mózes ny. postafőigazgató.

Rákos utcát a székesfővárosi közmunkatanács elnevezte az utcában levő Pasteur intézet magyar alapítójáról *Högyes Endre* utcának. A határozat ellen semmit sem tehetünk s kénytelenek vagyunk megszokni az új elnevezést. Sajnáljuk azonban, hogy évekkal ezelőtt tett unitárius célú előterjesztésünket a közmunkatanács nem fogadta meg és *Dávid Ferenc* emlékezetét az egyik szép kis kelenföldi utca nevében örökítette meg.

Nőszövetségünk régi szokásához híven minden hónap második csütörtök délutánján tartja összejeveteleit. Januári gyűlésünkön elhatároztuk, hogy ezután a hétfő délutánokat a munkának szolgálatába állítjuk. Január utolsó hétfőjén, az idei tél leghidegebb napján volt az első összejevetelünk, melyen 14 lelkes tagtársunk vett részt. Józán Miklósné és Barabás Istvánné háziasszonyok jóvoltából meleg teát és süteményt szolgáltunk fel 20 fillér ellenében. A hideg idő tartalma alatt állandóan a tagok rendelkezésére fog állani a jó meleg uzsonna. Február 3-án újra szép számmal gyűltünk egybe s most már szorgalmasan folyik a munka. Azt határoztuk el, hogy kézimunkáinkból pünkösöd felé kiállítást és egyben vásárt rendezünk s a befolyt pénzből fehérműre és ruhára veszünk anyagot s azt ősszel megvarrogatjuk és karácsonyi szegénygondozásunkhoz felajánljuk. Az első szép horgolt terítő ajándékot már megkaptuk egyik kedves meleg szívű nőtestvérünktől. Ami kézimunkánk mellett szép lelki ajándékkal meggazdagodva tértünk haza, mert Dávid Ferenc, első nagy prédikációt hallgathattuk iratmiszióink egyik értékes régi könyvében lapozgatva. Nagyon kérjük tagtársainkat, jöjjenek el minél számosabban kedves, családi összejeveteleinkre. Mutassuk meg, hogy sok, nagyon sok, lelkes asszonyunk van. Buzdításképpen csak azt az egy példát hozom fel kedves nőtestvéreimnek, ha egy kis székely faluban Nagy-Ajtán 150 tagja van az Unitárius Nőegyletnek, akkor legyen legalább annyi, hogy érezzük itt a magyar fővárosban is — az unitárius gondolat összefogó erejének szent melegét.

v. Nyiredy Gézáné.

MÁV. telepi Szórványunk február hó 28-án szeretevendégséget rendez, a „Törekvés“ dal és kultur egylet helyiségében. (X. ker. Hungária körút és Kőbányai ut sarok.) — *Hiveink és az érdeklődők figyelmét* felhívjuk erre a szép alkalomra, melyen keresztül szórványunk munkásságát és megalakult Nőszövetségének elindulásáról is bizonyosságot tesz.

Angolul levelezhetnek középiskolás leányaink az egyik londoni angol leányközépiskola növendékeivel. A levelezés célja a nemzetközi barátság ápolása és esetleges későbbi gyermekcsere is. Jelentkezni lehet a Rákos utcai lelkészi hivatalban, vagy a hitoktató lelkészeknél.

Meghatóan kedves ünnepség keretében mutatta meg a *pestszentlőrinci* unitárius egyházközség, hogy a templom és a gyülekezeti ház építésével nem fejezte be az áldozatkészséget. Folyó évi január 31.-én az istentisztelet után a gyülekezeti házban tartott évi rendes közgyűlésen a hivek áldozatkészségéből vásárolt ruhát Kovács Jenő kebli tanácsos az egyházközség nevében átadta Berei

Márlának aki már a második éve hűségesen ellátja az új emponban a énekvezéri szolgálatot. *Ezen a közgyűlésen határozta el az egyházközség, hogy harangot öntet a Székely Hősök temploma részére.*

Vidék.

Debrecenben Brassai Egyesületünk rendezett szépen sikerült vándorgyűlést február hó 6-án az unitárius imaházban. A gyülekezeti ének után imádkozott Bedő Boriska lelkész, Bardócz Vilmos egyleti elnök megnyitójában a találkozás fontosságára és ezen keresztül az ifjúság szívének önvallomására mutatott rá. Dr. Gyulay Zoltán egyetemi nyilv. r. tanár tartott előadást, melynek keretében a nagy kínai vallásbölcse Lao-tse eszméit ismertette. Az elhivatottság eszméit hordozta magában az az ember, aki a jószág és a hűség útjain járva az élet igazi értelmét kereste. Kereki Gábor és Márkos Jenő erdélyi költők verseiből adtak elő. Nagy Sándor fuvolaszámát Derzsy Zöldike kísérte harmoniumon. Az estély Ferencz József zárszavaival és a Himnusz eléneklésével ért véget. Estély után a vándorgyűlésre lejtött fiatalokat a leányegyházközség látta vendégül az Arany Bikában, ahol a gyülekezet tagjai közül számosan vettek részt. Ugy a vándorgyűlésen, mint a vasárnapi Istentiszteleten, ahol dr. Csiki Gábor lelkész prédikált szép számmal vettek részt debreceni hiveink és az érdeklődők.

Füzesgyarmaton az egyházközség harmónium alapja javára szépen sikerült műsoros estélyt rendezett, melynek műsorszámába bekapcsolódtak a Brassai Egylet vándorgyűlésén résztvettek is. A helybeli és budapesti szereplők egymással nemes versenyre kelve szórakoztatták a közönséget, mely valóban zsufolásig megtöltötte a helybeli terem minden zugát. — Az estély dr. Csiki Gábor lelkész bevezető beszédével kezdődött, aki az együttműködésre és az Isten dicsőségét szolgáló munka lelki áldásaira hívta fel a harmóniumra gyűjtő gyülekezet és közönség figyelmét. Az estély művészi számait Darkó Béláné tiszteletes asszony, Nagy Sándor, Orosz Béláné és Kereki Gábor látták el. Mindnyájan tehetségük legjavát nyújtották és különösen nagy hatást gyakoroltak Darkó Béláné cigányzene kísérettel énekelt erdélyi magyar nótái. A helybeli műkedvelők Fogarassy Gyula rendező ügyes munkájával két szépen sikerült vidám jelenetet adtak elő. A szereplők: Csatári Muci, Fogarassy Baba, Högye Irma, Zsolnai Magda, Kovács Lajos, Mochnács György, Nagy József, Weiner Dénes mind egyformán hozzájárultak a sikerhez, dr.

Pikó Zsigmond ügyvéd szellemes konferanszával együtt. Köszönet és elismerés illessen mindenkinek, aki a fiatal lelkész és felesége hívó szavára munkát vállalt és kötelességet teljesített. Az estély tiszta jövedelmét, kettőszáz pengőt, a harmónium alapgyarapítására fordítják. Részletes elszámolást lapunk legközelebbi számában közlünk. Reméljük, hogy április elején a harmónium már az Isten házában dicséri buzgólkodásukat.

Erdély.

Lelkészváltások során az olthévízi gyülekezet új pásztora Fülöp Árpád, akinek a helyére az alsórákosi gyülekezet Török Mihály lelkészt hívta meg. Jelenleg üresedésben van eszegezi és bordosi gyülekezeteink lelkészi állása.

Iratterjesztők kiadásában új könyv jelent meg: dr. Simons Minot: Egy modern Istenhit címen. Angol eredetiből Simén Dániel lupényi lelkészünk fordította. Legközelebb budapesti Iratterjesztőknél is kapható, a többi erdélyi könyvekkel együtt.

Brassai Sámuel emlékűnnepélyt rendez az Unitárius Irodalmi Társaság febr. 28-án abból az alkalomból, hogy száz évvel ezelőtt választották meg a nagytudós Brassait kolozsvári kollégiumunk tanárának.

Székelykereszturi egyházközségünk szép karácsonyi ajándékot kapott a Derzsi testvérek jóvoltából, akik elhunyt édesapjuk emlékének megörökítésére 8000 Lei értékben új papszéket adományoztak. A padot Nagy Lajos kereszturi tanár tervei szerint készítették s arra az unitárius címet a Derzsi család nőtagjai készítették el. Ugyancsak az ő áldozatkészségüket hirdeti a segesvári új templom urasztala is. Áldozatkészségük a mai nehéz időkben is példaadásul szolgál.

Székelykereszturi főgimnáziumunk igazgatói állását egyelőre helyettesi minőségben új fiatal tanár látja el Balázs Zsigmond személyében. Reméljük, hogy fiatalos erővel és nagy felkészültségéhez méltó alaposan fogja székelyföldi legnagyobb kulturértékünk igazgatásának gondját viselni.

Az Unitárius Irodalmi Társaság dr. Ferenczy Géza elnök, egyházi főgondnok adományából összesen hatezer Lei értékben pályázatot hirdet unitárius történelmi tárgyú regény és novella, valamint egyik egyházközségünk történetének megírására.

Kévekötés és Unitárius Egyház c. lapjaink értesítik magyarországi olvasóközönségüket, hogy megjelenésük azért késik, mert engedélyüket az illetékes miniszteri hatóságoknál újra igazolniuk kell. Reméljük, hogy fontos egyházi és magyar kulturmunkát teljesítő laptestvéreink megjelentetése elé újabb kényszerakadályok nem fognak gördülni.

Bors Mihály egyházköri felügyelő gondnokunk temetésén Szinden egyházunk nagy küldöttséggel képviseltette magát. Jelen volt tordakörnyékének papsága. A templomban imádkozott Benczédi Domokos torockói, prédikált Lőrinczy Dénes tordai lelkész. Bucsubeszédet mondott dr. Boros György püspök. A sirnál Árkosi Tamás esperes bucsuztatta egyházunk nagy halottját. Lapunk mai számában közöljük dr. Varga Béla főjegyzőnek a Keresztény Magvetőben megjelent szép megemlékezését.

HIVATALOS RÉSZ.

Szám: 39—1937.

Meghívó.

A budapesti unitárius egyházközség *Kebli Tanácsa* 1937. március 3-án (szerdán) d. u. fél 6 órakor a tanácsteremben

évnegyedi rendes ülést

tart, melyre a Kebli Tanács tagjait szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1937. február 15.

dr. Kozma Jenő s. k.
gondnok.

Józan Miklós s. k.
lelkész-elnök.

Tárgysorozat: 1. Bibliaolvasás, ima. 2. Elnöki megnyitó. 3. Jegyzőkönyv hitelesítő. 4. Elnökileg elintézett és folyó ügyek. 5. Számadás az 1936-ik évről: a) folyópénztár, b) Koháry-utcai ház, c) Szövetség utcai ház, d) Gróf Batthyány Ilona alap és örök alapítvány, e) Fenntartási alap és kisebb alapítványok. 6. Tervezet a Szentábrahámi telep nyári munkabeosztásáról. 7. Jelentés az Unitárius Konferenciáról. 8. Nevelésügyi bizottság jelentése. 9. Gazdasági bizottság jelentése. 10. Időközben érkező ügyek. 11. Indítványok (írásban — előre.)

NB! Nevelési biz.: febr. 22. (hétfő) d. u. 1/2 6.

Gazd. biz.: febr. 24. (szerda) d. u. 1/2 6.

1937. március 21. (vasárnap) d. e. 10 órára egybehívandó évi rendes közgyűlés főtárgya: a Zárszámadás és a Kebli Tanács által átutalandó ügyek a lelkészi jelentéssel együtt.

Lelkészi nyugdíjalapra f. évi január hó folyamán a következő kegyes adományok folytak be: Borsosné Wendler Irma 20.— P., öz. dr. Héderváry Hugóné 15.— P., v. Mátéffy Domokos 10.50 P., Csilléry Kálmán, Klein Géza és dr. Ágoston Jenő 10—10.— P., Hackler Arthur, dr. Szinte János, György Vilmos és Kalik István, Csurgó 5—5.— P., Bessenyoí Zsigmondné 3.50 P., Borsi János, Dévaványa 3.— P., Péterfy Julia, Bajcsi Istvánné, Kiss Mózes, Rohonyi Piroska, Inkl Károlyné, Kiss Irén és Jolán 2—2.— P., Katona Sámuel és Marosy József, Fadd 1—1.— P. Fogadják érte a nemesszivű adakozók egyházunk hálás köszönetét. Példájuk szolgáljon buzdításul másoknak is. A mostani gyűjtés összege: 116 P. ami a mai viszonyok között, a sok mindenféle teher mellett, igen szép eredmény. Aki véletlenül, vagy szándékosan áttekinti az adakozók névsorát, kérjje meg saját magától, hogy vajjon járult-e már és mily összeggel ehhez a szent célhoz, amely az unitárius vallásközönségnek szívügye marad mindaddig, amíg a saját erejéből megteremti a kitűzött 100,000 pengős alapot. Ehhez a „szegény Asszony“ 2 fillérjét is szívesen fogadjuk.

Budapest, 1937. II—5.

Szeretetteljes üdvözlettel

Józan Miklós
lelkész-elnök,
az Alap kezelője.

Elszámolás

az Unitárius Nőszövetség karácsonyi akcióinak bevételeiről és kiadásairól.

a) *Bevételek:*

1. dec. 8-án tartott teaestély össz. bevétel	211.40 P
2. Adományok	430.— „
3. Rendelkezésre bocsátott perselypénz maradvány	18.62 „
4. Költőné ajándékának kisorsolásából (egy pár magyar baba, 83 jegy à 50 fillér)	41.50 „
5. Nőszövetség hozzájárulása	317.43 „
6. A december 22. szeretetvendégségre adott pénzadomány	7.— „

Összes bevétel: 1.025.95 P

b) *Kiadások:*

1. Kézpénzsegélyek (101 esetben)	394 P
2. Szeretetsomagok (550 darab) az iskolás gyermekek részére á 70 fillér és 95 db. élelmiszer-csomag á 2.28 P értékben	605.35 „
3. Teljesített szolgálatokért	17.— „
4. Portó és villamosköltség	11.90 „
5. 3 karácsonyfa-állítás költsége (Koháry-u. Máv. telep, Ujpest)	21.38 „
6. A dec. 8-iki teaest költségei	27.76 „
7. A dec. 22-iki szeretetvendégség készkiadásai	11.— „
Összesen:	1.088.39 P

A különbözet: 62.44 P megtérítve a Nőszövetség 1937. januári bevételéből.

A karácsonyi számadásokat átnéztük és azt a legteljesebb rendben találtuk.

Budapest, 1937. január 25.

Buzogány Anna s. k. v. *Nyiredy Gézáne* s. k.
Péterfy Julia s. k. *Biró Jánosné* s. k.

Nyugtázás. Az Unitárius Nőszövetség karácsonyi akciójának javára befolyt adományokról.

1. A december 8-iki teaestély háziasszonyai, akik a jegyek árusításával pénz, vagy természeti adományokkal mozdították elő az est sikerét:

a) Józan Miklósné, öz. Kovács Lajosné, dr. Csiki Gáborné, öz. Bodóczy Gáborné, dr. Koncz Jánosné, Unitárius Nőszövetség Pestszentlőrinc, vitéz dr. Nyiredy Gézáne, öz. Derzsy Károlyné, Polgár Lipótné, Buzogány Anna, Péterfy Julia, Bencze Beláné, Fürst Ödönné, Hegyi Gyuláné, Unitárius Iparosok Egyesülete, öz. Fábry Edéné, Pausperli Károlyné, Schey Ernőné, Jáki Nándorné, Juki Károlyné, Gáthy Fülöpné, öz. Biró Jánosné, Nyiredy Erzsébet, Barabás Istvánné, Kisgyörgy Sándorné, László Jánosné, Perczelné Kozma Flóra, Leányegylet, Nemes Aurélné, öz. Sámí Lászlóné, Csiki Pálné, öz. Biró Lipótné, Sigmond Olga, Deák Farkasné, Gyarmathy Mózesné, Ráduly Jánosné, Hackler Arturné, Nagy Istvánné, dr. Pataki Ferencné, Albert Jánosné, öz. Nyirő Gézáne, Dimény Mózesné, dr. Zsakó Andorné, dr. Gál Jenőné, Bellováry Istvánné, Pethő Istvánné, Varga Istvánné, öz. Arlow Viktorné, dr. Szinte Jánosné, dr. Barta Andorné, Berde Lajosné, dr. Tihanyi Györgyné.

Jegyek elővételi árából 168 drb. jegy 168 P, Esti pénztárnál elkelt 14 drb. jegy 14.— P, Természetbeni adomány helyett (dr. Tihanyiné 1.—, öz. Biró Jánosné 1.40 és dr. Csiki Gáborné 2 P-t) 4.40.

Felülfizettek: br. Daniel Gábor 10, Borsosné, W J. 5, öz. Arlow V.-né 3, Rédiger Károly, Péterffy Gyula, Fazekas Lajos 2—2, öz. Rend Domokosné 1 P-t, összesen 25 pengőt. Összes bevétel: 211.40 P.

b) *Kiadások:* cukor-tea 11.88, nyomdai költség 6.18, bélyeg, portó 3.70, papir szalvéta és kiszolgálási díj 6.— pengő. Összes kiadás: 27,26, tiszta jövedelem 183.64 pengő.

2. Ruhaneműeket adtak: Borsos Zoltánné, öz. Biró Lipótné, Bartha Andorné, Gáthy Fülöpné, Imreh Sándorné, Jó-

zan Miklósné, ifj. Józán Miklós, Józán György, Pauszpert K-né, dr. Tiboldy Béláné, Belényessy Sándorné, Vernes J., dr. Lázár Jánosné, dr. Halász Jánosné, dr. Gálfalvy István, Fodor L. Albert, János, „Ágnes“, Kelemen Béla, Juhász E., Morgenthaler Alfrédné, öz. Ráduly Jánosné, dr. Putnoky Lászlóné, Klein Géza és neje, Schwimmer Imréné, öz. Schey Ernőné, Mahler M. és E., Szamet Jakabné, Bellováry Istvánné, Preyer Mária, Péter Jánosné, Kiss P.-né, Hegedüs Szilárdné, Kovács Józsefné, Barabás Istvánné, Kriza Kálmánné, Nemes Aurélné, öz. Bodóczy Gáborné.

Cégek: Csepeli Magyar Posztógyár, Hauer és Márton, Magyaróvári Műselyemgyár, Nagykovácsi Milenkó. — Élelmiszer rt.: Stühmer testvérek, Tejszövetk. közp., Gáthy Fülöpné, „Ágnes“, Bodor Sándorné, Krieger Tamásné, László Gyuláné, Morgenthaler Alfrédné, Kisgyörgy Sándorné, dr. Péterffy Jenőné, Pauszpertl Károlyné, Kovács Kálmánné, Gábor Antalné, Kriza Kálmánné.

Könyvet, játékot: Kereső Lászlóné 36 drb., Költő Andrásné, dr. Tiboldy Béláné, Barabás Istvánné, Kiss Magda, Hegedüs Szilárdné, dr. Biró Lipótné, dr. Surányi Edéné, „Ágnes“, dr. Putnoky László, Schwimmer Imréné, Mahler M. és E., Bellováry Istvánné, Dánielné Lengyel Laura (6 drb.)

Karácsonyfát 10 pengő értékben Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete,

Pénzt: Tébe 100, dr. Pataky Ferencné 20, Székely Gyermekvédő Asztaltársaság, öz. Héderváry Hugóné 15—15, dr. Jakab Zoltán, Józán Miklós és neje, dr. Iván László, Szilágyi Dezső, dr. Zsarkó Andor, Ujváry László 10—10, Fürst Ödönné 8, Barabás Irma, öz. Ráduly Jánosné, Bellováry Istvánné, Bencze Béláné, Kiss Irén és Jolán 6—6, Barabás Istvánné, Borsos Zoltánné, Hajós Ilkei Zsuzsa, Dimény Mózesné, Péterfi Julia, Polgár Lipótné, dr. Benczédi László, Fekete Z., v. Kozma Ferenc. Kárpáti I.-né, öz. Dobieczy Sándorné, Tóth S., Csákány Dávidné, Tontsch Róbertné, Csiki László, dr. Mihály Rudolfné, Rónai G. Molnár J., Ürmössy Zs. 5—5, Sigmund Sándor, Kelemen Béla, dr. Horváth Kálmánné 4—4, Jáki Nándor, Nagy I.-né, Mikó J., Ferencz József, Deák F.-né, Majoros Mihályné, Létay Gyula 3—3, Péter Jánosné, dr. Tóth György 2.50—2.50, Röschner Valéria, öz. Kovács Lajosné, Jukl Károlyné, Lőrincz Dénes, Szabó M., Schey Ernőné, Borbély A., Elekes Mária, Labancz G.-né, v. Nyiredy Gézánné, Gál Kálmán, Ádám Gy.-né 2—2, Nyiredy Erzsébet, László Domokos 1—1 pengőt. Összesen: 430 pengőt.

3. A december 22. szeretetvendégség háziasszonyai: Kovács Kálmánné, v. Nyiredy Gézánné, öz. dr. Nyiredy Jenőné, Hegedüs Szilárdné, Gyarmathy I., Albert Jánosné, Bellováry Istvánné, Kisgyörgy Sándorné, dr. Csiki Gáborné, Anghi Csaba Gézánné, Józán Miklósné, Barabás Istvánné, Buzogány Anna, Csiki Pálné, Polgár Lipótné, Pauszpertl Károlyné, Varga Istvánné, öz. Ráduly Jánosné, Schey Ernőné, Bodor Sándorné, Péter Jánosné, Derzsi Károlyné, Koncz Lajosné.

Borsosné 4, Péterfi Julia 3 pengőt adományoztak.

Cipőt, ruhaneműt kaptak 64-en, könyvet-játéko 35-en, élelmiszert 75-en, 95 csomagot (2 kg. liszt, fél kg. cukor, fél kg. zsír), 550 kis csomagból a szórványok 212 drb-ot kaptak. Pénzsegélyben részesültek: 101-en 394 pengő értékben, legnagyobb segély 13 pengő, legkisebb 2 pengő, a családtagok száma v. egyéb figyelmet érdemlő körülmény szerint. A segély zöme 5 és 3 pengő.

A számadás részletes jegyzékei megtekinthetők a Nőszövetség pénztárosánál március 31-ig.

Legyen a hála a jó Istené, a köszönet adakozó hiveinké azért, hogy a karácsonyt karácsonnyá tettük ebben a nehéz esztendőben is!

Józán Miklósné s. k.
elnök.

dr. Surányi Edéné,
Dimány Dénes

Barabás Istvánné s. k.
pénztáros.

dr. Ürmössy Gyula,
v. dr. Nyiredy Gézánné.

Meghívó. A Debreceni Unitárius Leányegyházközség f. év március 7-én, vasárnap délelőtt, az Istentisztelet után tartja a papi szobában évi rendes tavaszi közgyűlést, amelyre a leányegyházközségünk minden adófizető tagját, férfiakat és nőket, szeretettel meghívjuk. Debrecen, 1937. február hó. Dr. Egyed János gondnok, Józán Miklós p. vikárius, lelkész-elnök. Targysorozat: 1. Megnyitó. 2. Jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése. 3. Gondnok évi jelentése. 4. Esperesi vizsgálat eredményének ismertetése. 5. Mult évi pénztári számadás jóváhagyása s ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása. 6. Indítványok, (Írásban előre.) NB! Közgyűlésen csak azok szavazhatnak, akik hátralékos egyházi adóikat időközben rendezik.

Kispesten lakó hitsorsosaink „szegénygondozó ügyünk“ javára az adomány-gyűjtő könyvecskéken 1936. évben a következő összegeket fizették be: 12 P-t Péterfy Gy.-né, 6—6 P-t Barabás Ferenc, Bodor János, dr. Péterfy Gy., Ürmössy János 3 P. 60 f-t, Bertalan Albert, Kovács József, Kohajda Illésné, Hidegheli Gáspárné 3 P. 50 f-t, Benczédi Dániel 3 P-t, dr. Simándi Zsigmond 2 P. 90 f-t, Fábrián Dénes 2 P. 50 f-t, Novotny Elekné, Zsidi Jánosné 2 P. 40 f-t, Elekes Balázs, Gál Mihály, Dénes Ferenc, Sipos Domokos 2 P-t, Pásztor Istvánné 1 P. 70 f-t, Gáspár Mihály 1 P. 50 f-t, Lenhardt Antalné 1 P. 40 f-t, Patakalvi L.-né, vitéz Szőke Lajos, Szabó F.-né 1 P. 20 f-t, Derzsy Árpádné, Gothárd Lajos, Boros Józsefné, Hidegheli J.-né, Sallai Gy. 80 f-t, Tóth P.-né, Damó S.-né 50 f-t, dr. Simándy Zs. 50 f-t, Kiss I.-né, Lázár D.-né 20 f-t, Klotzbir I.-né. Hálás köszönet a szives adományokért.

A Szentábrahádi Mihály pihenőre adakoztak újabban: Mikó József 2 P., Kádár Ferenc 1 P. 50 f., Jáki Nándor 1 P., 10 drb. levelezőlap 1 P., kiegészítésül 50 f., összesen 6 P., hozzáadva a december hóban közölt 1418 P-t: együttesen 1424 P. Mint december hó végéig beérkezett összegek a Szentábrahádi pihenő építésére fordítottak. Januárba beérkeztek: Ujvári László (január és február) 4 P., 26 drb. levelezőlap 2 P. 08 f., 1 drb. levelezőlap 10 f., 39 drb. Ferencz József: Magyarországi unitáriusok c. füzet á 20 f., = 7 P. 80 f., Ferencz József: Nagypámról c. füzet á 20 f., = 4 P. 80 f., nyári konferencián szalmazsák használatáért befolyt összeg 13 P., kiegészítésül 22 f., összesen 32 P. Ezzel megnyitottuk a Szentábrahádi Mihály pihenő berendezésére való gyűjtést. Külön kezeljük a székely kapura eddig beérkezett és elszámolt 37 P-t. Ugy a pihenő berendezésére, mint a székely kapura megindított gyűjtést hitrokonaink és jó barátaink jóindulatába ajánljuk. Adakozni lehet, megjelölve a célt, az egyházközség 30.400 számú csekkszámán és vasárnap istentisztelet előtt és után Ujvári László pénztárnoknál (V., Koháry-utca 2—4. II.) a lelkészi irodán, ahol ugyanerre a célra jövedelmező levelezőlapok is kaphatók darabonként 8 f. árban.

Istentiszteleti sorrend 1937. március hóban.

H O L	Melyik napon	Mely órában	Szolgálatot végel
A) Templomokban:			
V., Koháry-utca 4. . . .	11. 28. 29.	d. e. 11	Józan Miklós
" " " "	21. (R.)	d. e. 10	Józan Miklós
" " " "	7. 14. 26.	d. e. 11	Barabás István
IX., Rákos-u. 3. (Misszióház)	7. 14. 28.	d. e. 10	dr. Csiki Gábor
" " " "	21.	" "	Kereki Gábor
" " " "	14. 26. 29.	" "	Ferencz József
B) Körzetekben:			
X., Máv.-telep. Prof. Imaház	14.	d. u. 4	Kereki Gábor
" " " "	29.	" "	Ferencz József
C) Pestkörnyéken:			
Budafok—Ref. templom	21.	d. u. 3	Ferencz József
Csepel—Templom-téri polgári iskola	28.	d. e. 11	Gálna Sándor
Kispest—Wekerle-telep II. sz. elemi iskola .	21.	d. u. 4	Kereki Gábor
Pestszenterzsébet—Erzsébet-u. el. iskola	14.	" "	Gálna Sándor
" " " "	28.	" "	Ferencz József
Pestszentlőrinc—Unitárius templom . .	7. 14.	d. e. 11	Pethő István
" " " "	15. 21.	" "	Pethő István
" " " "	26. 28. 29.	" "	Pethő István
Rákospalota—Máv.-telepi iskola . .	7.	d. u. 4	Barabás István
Sashalom—Kossuth-téri el. isk.	29.	" "	Kereki Gábor
Ujpest—Szt. István-téri polgári iskola	21.	" "	Barabás István
D) Vidéken:			
Debrecen-Hatvan-u. 24. Unitárius imaház . .	7.	d. e. 10	Józan Miklós
" " " "	15. 29.	" "	dr. Csiki Gábor
Dunapataj—Gyülekezeti terem . .	29.	d. e. 10	Barabás István
" " " "	29.	d. u. 4	Barabás István
Kecskemét—Evang. templom . . .	21.	d. e. 11	dr. Csiki Gábor

NB! Aláhuzott dátumokon *Urvacsoraosztás*. — *Böjti áhitat* február 14., 21., 28. és március 7., 14., 21. napjain *d. u. 6 órakor* a Koháry-utcai templomban. A lelkészek felváltva sorozatos előadást tartanak „*Hít, Remény, Szeretet*” cím alatt. — Templomi vegyeskar énekpróbái hétfőn és csütörtökön este 7 órakor a tanácsterem. — *Konfirmáció* tanításra március 1-től lehet jelentkezni a hitoktatóknál és a lelkészi hivatalokban. A konfirmáció-ünnepi *Áldozócsütörtökön* (V. 6.) d. e. 11 lesz a Koháry-utcai templomunkban a Gondnokság és a Presbyterium színe előtt. — Egyházi adó *befizetését* azért szorgalmazzuk, hogy ne kelljen *végső esetben* hatósági behajtáshoz folyamodnunk. *Pénztáros:* Zsigmond Lőrinc. *Pénzbeszedők:* Lux Ernő és Varga Jenő afiai. Ugyanők átvehetik a lelkész *nyugdíjalapra* szánt szives adományokat is.

Női és férfikalap nagy választékban — modellek után alakítást olcsón vállalok **PÉTER JÁNOS**
VIII., Baross-utca 82. sz.
Unitárius-hittestvéreim támogatását kérem!

Ha ima, vagy énekeskönyvre, vagy bármilyen egyházi kiadványra van szüksége, forduljon az
UNITÁRIUS IRATMISSZIÓHOZ
Budapest,
V., Koháry-utca 4., I. em. 8.
Nyitva:
csütörtökön 5–7, vasárnap 12–1.

UNITÁRIUS ÉRTESITŐ

Felelős szerkesztő és kiadó Dr. Iván László

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Koháry-utca 4. Telefon 1-174-24.

Előfizetési díj a negyedévenként megjelenő „Mai Füzetek” c. melléklettel együtt egy évre 4— pengő, amely beküldhető a 30.400 számú postakárékpénztári folyószámlára — (csekk-tulajdonos: Unitárius Egyházközség, Budapest).

A lap tulajdonosa a Budapesti Unitárius Egyházközség. A „Hivatalos rész” c. rovat a Magyarországi Unitárius Egyház bármelyik szerve által beküldött hivatalos közleményt tartalmazza

XVI. évf. 2. sz.

Budapest, 1937. február hó

Nyomatott Máté Ernő könyvnyomdájában, Budapest, VIII. József-utca 61. — Telefon: 1-392-59.

Utánaküldés kizárva!
Uj cím: